

Activiteiten- en Jaarverslag 2022

Beknopt overzicht werkzaamheden in 2022

- Opzetten en realiseren productie PIANOSTEMMEN
- Script ontwikkeling
- Repeteren april-mei-juni 2022
- Uitvoeren Oerol juni 2022
- Opslaan decor - verwerking administratie
- PR en Marketing
- Locatie bezoeken + details uitwerken
- Vergunningen aanvragen
- Transport en logistiek
- Locaties inrichten Breda, Deventer Amsterdam
- Spelen oktober - november 2022
- Afronding, verlagen en administratie december 2022
- Voorbereiding nieuwe projecten

Inleiding

De productie PIANOSTEMMEN is ontwikkeld, opgezet en gespeeld tijdens de coronacrisis. Er was veel onzekerheid over de speelmogelijkheden tijdens de pandemie. Als de productie op het punt van beginnen stond, moest de planning door de toenemende besmettingen en maatregelen weer worden omgegooid. Dit had de nodige gevolgen voor o.a. de beoogde cast, medewerkers, speellocaties, het aantal uitvoeringen, projectduur, productiekosten, etc. waarover meer beschreven in het financieel verslag.

Desondanks is Tg Goed Gezelschap (TgGG) erin geslaagd een succesvolle muziektheatervoorstelling op locatie neer te zetten die door publiek en pers lovend is ontvangen en welke steeds zo goed als uitverkocht was.

PIANOSTEMMEN

PIANOSTEMMEN de voorstelling

PIANOSTEMMEN van Tg Goed Gezelschap is een voorstelling over de systematische roof van (voornamelijk) Joods bezit tijdens de Tweede Wereldoorlog. Een onderbelicht verhaal over een onrecht dat nog steeds voortduurt. Een productie met een tijdloos onderwerp en thematiek, waarvan de inhoud urgent is tegen de achtergrond van het actuele debat over roofkunst.

Acteur en theatermaker Klemens Patijn, artistiek leider van TgGG, tekende voor het concept. Aan de hand van research in archieven ontwikkelde hij met schrijver Wessel de Vries het script. Componist Wiebe Gotink schreef en arrangeerde de muziek. Als makende speler en spelende maker zat Klemens het maak- en repetitieproces voor. Ria Marks deed de eindregie.

PIANOSTEMMEN is een succesvolle, zeer goed bezochte, moderne en actuele muziektheatervoorstelling geworden. Theater voor een breed publiek met een maatschappelijke relevantie. PIANOSTEMMEN is succesvol te noemen doordat de makers erin geslaagd zijn een complexe inhoud theatraal en muzikaal vorm te geven op een toegankelijk manier. Waarbij ze de stappen naar medeplichtigheid en een nog altijd voortdurend onrecht universeel en invoelbaar hebben weten te maken, zonder te oordelen. Het verhaal werd verteld vanuit twee perspectieven: het knagende geweten van een oude pianostemmer en de piano's zelf, als sprekende getuigen van oorlogsroof.

De voorstelling is een theatrale en muzikale bijdrage geworden aan het actuele maatschappelijke discours over kunstroof, restitutie en opportunisme, vanuit het verleden en het heden. Juist door de lichte toon heeft PIANOSTEMMEN het publiek geraakt en weten aan te zetten tot diepgaand gesprek.

PIANOSTEMMEN was te zien in vier regio's. Na een succesvolle aftrap op Oerol in juni 2022 speelde de voorstelling in het najaar (oktober t/m november 2022) meerdaags op bijzondere locaties in Breda, Deventer en sloot af in Amsterdam, beginnend op 9 november (de Kristallnacht herdenking). De voorstelling werd door pers en publiek succesvol ontvangen en massaal bezocht.

Cijfers in het kort

Het project is ondanks alle gevolgen van de pandemie en de daaruit ontstane meerkosten financieel goed afgerond en sluit met een positief resultaat van € 53,-

De totale projectkosten zijn € 345.925,-

Alle uitgaven zijn gedekt door:

- bijdragen van diverse fondsen, totaal: € 241.700,-
- geslaagde crowdfundingactie: € 8.059,-
- eigen inkomsten uit kaartverkoop € 92.845,-
- overige inkomsten TgGG € 3.374,-

Door de twee planningsverschuivingen heeft TgGG uiteindelijk 39 voorstellingen kunnen spelen i.p.v. de verwachte 40. Dit had te maken met de beschikbaarheid van de speellocaties in combinatie met de beschikbaarheid van de acteurs en medewerkers (die ook verbonden waren ander projecten die doorschoven door corona). Naast de 39 voorstellingen zijn er 3 previews/ presentaties gehouden (Theater na de Dam, Deventer Schouwburg en bij impresariaat Korthals Stuurman) en 1 openbare doorloop tijdens Oerol.

Bezoekersaantal

Het beoogde aantal toeschouwers is ruimschoots gehaald. PIANOSTEMMEN trok 6.893 bezoekers in totaal.

Aanvankelijk werd er gerekend met een bezoekersaantal van 4.800 personen en 85% zaalbezetting. Na het wegvallen van de 1,5 metermaatregel bleken de nieuw gevonden binnenlocaties geschikt voor een publiekscapaciteit van 150 personen per voorstelling i.p.v. 120 personen. Op Oerol werden twee voorstellingen op een dag gespeeld voor 220 personen per voorstelling. Met Oerol werd een publieks capaciteit van 220 personen afgestemd. Met de theaters in Breda, Deventer en Amsterdam werd afgesproken dat er 150 kaarten per voorstelling beschikbaar waren.

Betalende en niet-betalende bezoekers

Op Oerol had TgGG 4 vrijwilligers per voorstelling toegewezen gekregen. Deze mochten als tegenprestaties de voorstelling bijwonen.

Het aantal betalende bezoekers = 6.308

Het aantal niet betalende bezoekers = 225 (vrijkaarten)

PIANOSTEMMEN had een zaalbezetting van 96% over de hele tournee.

Extra bezoekers door vrijwilligers en introducés

Daarnaast was TgGG op de stedelijke speellocaties afhankelijk van de hulp van toegewijde vrijwilligers (als publieksbegeleiders, verkeersregelaars, parkeerwachters, zaalwacht, etc.) Dat waren 6 vrijwilligers per voorstelling die als tegenprestatie allemaal 2 tot 3 introducés mee mochten nemen. Daar werd gretig gebruik van gemaakt! Gemiddeld telde een voorstelling daardoor 18 bezoekers meer. Dit aantal toeschouwers staat niet geregistreerd op de borderellen. De tribunecapaciteit lag in werkelijkheid hoger en daardoor konden deze extra (niet betalende) bezoekers makkelijk plaats nemen.

18 personen x 20 voorstellingen = 360 personen

Daarmee komt het totaal aantal bezoekers op: 6.533 + 360 = **6.893**

Vervolg PIANOSTEMMEN

De voorstelling was zo'n succes dat impresariaat Korthals Stuurman TgGG heeft benaderd om de productie een vervolg te geven in de grote zalen in het schouwburgcircuit. Naar verwachting zal deze tournee met 40 voorstellingen plaatsvinden in het voorjaar van 2024. Inmiddels zijn er 38 voorstellingen verkocht.

Ook is PIANOSTEMMEN gezien door een programmeur van festival KODE in Noorwegen. Er lopen nu gesprekken met het KODE om daar in 2025 een aantal uitvoering te organiseren. Het Noorse festival spant zich nu in om de financiering rond te krijgen. TgGG onderzoekt momenteel of de voorstelling op internationale festivals verder gespeeld kan worden 2025 in het kader van 80 jaar na WOII.

Artistiek team

PIANOSTEMMEN werd gespeeld door vijf acteurs. Alle acteurs met uitzondering van Jaap Dieleman/Geert Bremer vertolkten dubbelrollen.

Emma van Muiswinkel:	De Bechstein, Abbie Sternheim en buurvrouw
Dennie Lukezen:	De Erard, mevrouw Van Buren, een buurman en Kromm's tante
Joost Claes:	De Bössendorfer, Abraham Puls, Kromm's oom
Klemens Patijn:	De Blüthner en een klant
*Jaap Dieleman/Geert Bremer	Jacobus Kromm

*Wegens plotselinge gezondheidsproblemen kon Jaap Dieleman tijdens Oerol niet spelen. Zijn rol is daar glansrijk overgenomen door Geert Bremer. Dieleman was tegen het najaar weer helemaal gezond en kon de tournee probleemloos hervatten. Bremer was hierbij understudy met speelgarantie.

Inhoudelijk team

Schrijver:	Wessel de Vries
Componist:	Wiebe Gotink
Theatermaker:	Klemens Patijn
Regie:	Ria Marks
Muzikaal leider:	Jaap Dieleman

Vormgevers team

Kostuumontwerper:	Dorien de Jonge
Vormgever:	Lidwien van Kempen
Lichtontwerper:	Quint Stam

Verhaal en thematiek

PIANOSTEMMEN gaat over het verleden van systematische roof van (voornamelijk) Joods bezit tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het publiek werd bij PIANOSTEMMEN meegenomen in het verhaal van deze systematische oorlogsroof, maar werd ook geconfronteerd met de voortdurende nasleep daarvan. De voorstelling liet zien hoe de misstanden van toen, nu nog altijd ongelijkheid in stand houden.

Inhoudelijk en artistiek resultaat

Het verhaal van PIANOSTEMMEN werd verteld vanuit twee perspectieven. Enerzijds vanuit de oude verzamelaar en pianostemmer, Jacobus Kromm. Als de avond valt en de oude Kromm liefdevol de toetsen beroert, komt een verzwegen geschiedenis tot leven. Steeds vaker duiken er verhalen van vroeger op in zijn verwarde hoofd en begint zijn geweten te knagen. PIANOSTEMMEN werd anderzijds verteld vanuit het perspectief van de instrumenten zelf. Die als stille getuigen, als pianopersonage het verhaal van hun rechtmatige eigenaren vertellen en laten zien hoe stappen naar medeplichtigheid worden gezet. Zonder een oordeel te vellen.

Deze twee perspectieven vulden elkaar mooi aan en liepen door elkaar heen. Als gefragmenteerde herinneringen. Beetje bij beetje ontvouwde zich het verhaal en door het feitelijk relaas van de instrumenten zelf werd de bezoeker gedwongen via tekst, na te denken over hetgeen gebeurd was en zich daartoe te verhouden. Beeldende scènes, dialogen, monologen, close harmony zang en pianostukken gespeeld door alle vijf de acteurs tegelijk wisselden elkaar af. Het publiek werd aan de hand van de geschiedenis van de instrumenten meegenomen in het hoofd en knagende geweten van de oude pianostemmer.

Tekst

Toneelschrijver Wessel de Vries schreef de toneeltekst voor de voorstelling in opdracht van Klemens Patijn en Tg Goed Gezelschap. Patijn maakte in 2018 een opmaat voor PIANOSTEMMEN. Vanuit dit vooronderzoek is het schrijfproces gestart. De Vries en Patijn spraken op regelmatige basis af voor research in de archieven van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) en het Joods Cultureel Kwartier. In hun zoektocht werden zij op weg geholpen en geïnformeerd door een advocaat die 10 jaar lang nazi-roofkunst-zaken heeft behartigd.

De Vries stuurde regelmatig nieuwe scriptversies, waar Patijn als theatermaker op reflecteerde en richting gaf aan de te ontwikkelen personages en verhaallijn. Hun beider fascinatie voor geschiedenis was basis voor een vruchtbare samenwerking.

Muziek

Componist Wiebe Gotink schreef composities voor vijf klavieren en arrangeerde meerdere meerstemmige liederen. Hij heeft daarbij gebruik gemaakt van klassiek werk (Bach, Beethoven, Schubert, Chopin en Liszt), maar ook moderne muziek en de klankkleur van de jaren 30 close harmony liederen van bijvoorbeeld de Comedian Harmonists en het Canto Ostinato van Simeon ten Holt vormden basis voor de inspiratie.

Het klassieke pianorepertoire was bestemd voor de oude Kromm. De moderne minimale meerhandige pianostukken voor de hele cast. Om het vervreemdende effect te vergroten speelden de acteurs soms ook op prepared piano's, waarbij de aanslagklank werd gemanipuleerd met bijvoorbeeld schroeven of wasknijpers tussen de snaren.

Vormgeving en mise en scène

De acteurs speelden tussen vijf vleugels en elf piano's. De vleugels stonden in een rij van vijf naast elkaar opgesteld. De elf piano's stonden in een tweede rij meer op de achtergrond. Deze opstelling werd zowel op Oerol in het bos als in de loodsen gehanteerd. Van de zestien instrumenten werden vijf vleugels en drie piano's daadwerkelijk bespeeld. De rest representeerden Kromms geroofde pianoverzameling. Het decor bestond verder uit wat pianokrukjes, gereedschap en stapels verhuisdekens met een vervaagd logo van PULS.

Licht, geluid en akoestiek

Op Oerol speelde de voorstelling overdag in een bos bij daglicht. Een bijzondere setting en ervaring voor het publiek. Grote dennenbomen omringden de houten instrumenten. Door de schoonheid van het landschap en het wisselende zonlicht dat door de bomen scheen, werd theaterlicht niet gemist. Bij de overstap naar de binnenlocaties moest een lichtplan worden ontwikkeld. Aangezien iedere locatie anders was, was eindregisseur Ria Marks was op alle locaties aanwezig om de voorstelling passend te maken aan de specifieke kenmerken van iedere ruimte, zodat de locaties echt een medespeler werden.

Op Oerol was de voorstelling voor iedereen goed verstaanbaar vanwege een natuurlijke akoestiek en demping van het mos en de laag dennennaalden. De akoestiek op sommige binnenlocaties was niet altijd even gemakkelijk. Door de harde muren en de hoogte van het plafond bijvoorbeeld, was het af en toe zoeken naar het verstaanbaar maken van de tekst. Waar galm mooi werkt voor muziek, zit dit spraak vaak tegen. Dit is uiteindelijk goed gekomen door de tribune te bedekken met de verhuisdekens uit het decor, de kunde van onze geluidsman en door acteurstechniek: door de zinnen uit dialogen los na elkaar te plaatsen. In het Kromhout museum in Amsterdam was de akoestiek voor spraak het lastigst. De constructie bestond daar uit een hoog plafond en hoge muren van glas.

Nagesprekken - in dialoog met het publiek

TgGG heeft nagesprekken gehouden in de vorm van een publieksontmoeting. De acteurs spraken ± 20 minuten na met diverse groepjes publiek rondom de piano's in het decor. Dit waren vaak emotionele gesprekken waarbij sommige mensen met een gedeeld verleden ontroerende verhalen vertelden. Er werden foto's gemaakt van de piano's en de vleugels en spelers. Maar er werd vooral gesproken over de systematiek van de onteigening, de kunstroof, hoe het concept van de voorstelling tot stand was gekomen, de muziek en wilde men meer weten over de figuren Abraham Puls en de oude pianostemmer. Deze vorm van nagesprek gaf de spelers/makers direct een idee en gevoel van hoe het publiek de voorstelling had ervaren. Meermaals werden de acteurs geprezen om hun veelzijdige talent voor zang, acteren en pianospel.

Het plan was om een georganiseerd nagesprek te houden met het publiek op de tribune, maar al doende ontstond (na elke uitvoering) deze dialoog. Deze ontmoeting tussen de makers en het publiek werd als zeer persoonlijk en prettig werd ervaren.

Publiekskaartjes en persquote

Bij de entree kreeg iedere bezoeker van de voorstelling een reactiekaartje van Tg Goed Gezelschap met daarop de vraag om schriftelijk te reageren. Honderden en nog eens honderden reacties werden in een speciale brievenbus op de locaties gepost.

"Mooi gebalanceerde voorstelling met veel emotionele lagen, dilemma's en wisselingen in karakters. Uitgevoerd door multi - talenten."

"Een afschuwelijk verhaal wonderschoon uitgevoerd. Het toneelspel en de muziek hebben mij enorm geraakt"

"Briljant concept, ongekend subtiel verteld, perfecte uitvoering in schitterende setting! Moet gezien en gehoord!"

"Geweldige voorstelling. De teksten, het spel, de muziek, de locatie en alle piano's. Bijzonder hoe dit thema verwoord en verbeeld is."

En een persquote: Kester Freriks in de Theaterkrant over 'theaterhit' PIANOSTEMMEN

"Het idee van regisseur Klemens Patijn van Tg Goed Gezelschap, eindregisseur Ria Marks, schrijver Wessel de Vries en componist Wiebe Gotink is zonder meer briljant"

Leerpunten

Als makende speler en spelende maker zat Klemens het maak- en repetitieproces voor. Daarnaast was hij als projectleider ook de motor en kartrekker van PIANOSTEMMEN. De voorstelling is tot stand gekomen in een onzekere en roerige tijd door corona. Patijn heeft daardoor veel moeten opvangen juist ook op het organisatorische vlak. Eerder delegeren en meer taken uitbesteden is wel een belangrijk leerpunt voor hem.

Een ander belangrijke constatering en/of een voortschrijdend inzicht is dat het vinden van rauwe industriële locaties lastiger is dan aanvankelijk werd gedacht. Vastgoed beweegt en een theatergezelschap is vaak maar een tijdelijke bespeler/huurder van een ruimte. Dit maakt het soms lastig om ad hoc iets te organiseren in leegstaand vastgoed. De planning van een projectontwikkelaar kan ineens in een stroomversnelling schieten waardoor de locatie plotseling toch niet meer beschikbaar is. Samenwerking en met gemeentes is zeer aan te raden als een organisatie een project wil organiseren op vergelijkbare locaties.

Organisatie

De productie van PIANOSTEMMEN was in handen van Tg Goed Gezelschap.

Tournee

De voorstelling ging op 11 juni in première op het Oerolfestival (19 speelbeurten plus een voor het publiek toegankelijke doorloop). Van 19 oktober t/m 19 november speelde PIANOSTEMMEN meerdaags op locatie in Breda op de Tilburgseweg 219A (5 speelbeurten), Deventer Gasfabriek (4 speelbeurten) en Amsterdam 't Kromhout museum (11 speelbeurten, waarvan 9 reguliere en 2 succesopties).

Kaartverkoop

De kaartverkoop was in handen van betrokken theaters en Festival; Oerol (Terschelling), in Breda het Chassé Theater, in Deventer de Deventer Schouwburg en in Amsterdam Theater Bellevue.

TgGG speelde PIANOSTEMMEN in de drie steden op partagebasis zonder garantie. Met Oerol was een garantiebedrag afgesproken. Voor het rondkomen van de begroting was TgGG naast subsidies afhankelijk van de publieksinkomsten.

Productieel team

Zakelijk leiding:	Corinne van Lelieveld
Productieleider:	Irmgard Nieuwenhuis
Projectleider - initiator en organisator:	Klemens Patijn
Techniek:	Quint Stam, Shirley Versteeg, Guido Hagen en Rene Rood
Marketing en communicatie:	Nicole Bettonviel (Bureau Bettonviel)
Social Media	Eline Luijsterburg

Samenwerkingspartners

Naast de verschillende podia waarmee is samengewerkt voor de kaartverkoop werkte TgGG samen met Joods Cultureel Kwartier (JCK) en Theater na de Dam. Deze partners ondersteunden TgGG inhoudelijk tijdens het maakproces met kennis, een contextueel publieksprogramma en PR-activiteiten. Een delegatie van vrienden van Theater na de Dam heeft de voorstelling in Amsterdam bezocht tijdens de Kristallnachtherdenking op 9 november 2022.

In Breda is samengewerkt met De Nieuwe Veste in het kader van talentontwikkeling. Een groep leerlingen van deze theateropleiding van het centrum van de kunsten, woonde voorafgaand aan PIANOSTEMMEN met hun docenten een speciaal voor hun georganiseerd voorgesprek bij. Na afloop was er ook nog een moment om met de spelers in dialoog te gaan over de inhoud van de voorstelling en het theatervak. Wegens de planningsverschuivingen en de wisseling van coördinator binnen de Nieuwe Veste lag het op dat moment helaas niet binnen de mogelijkheden om daar ook een spelworkshop te geven.

Na inspirerende gesprekken met Ynze Alkema van het Stadsarchief Breda over het lopende onderzoek naar de rol van gemeenten en onteigening van vastgoed tijdens WOII, is het idee ontstaan om PIANOSTEMMEN ook op te nemen in de programmering van De Maand van de Geschiedenis in oktober 2022. De voorstelling werd door deze organisatie meegenomen in diverse pr-uitingen en heeft zo extra zichtbaarheid gekregen.

Doelgroepen

De in de aanvraag benoemde doelgroepen zijn bereikt. PIANOSTEMMEN werd door een gemengd publiek bezocht: theater- en muzikliefhebbers, festivalgangers, (groot)ouders met (klein)kinderen, oudere echt)paren, studenten/leerlingen en jongeren van een theateropleiding, vriendengroepen in de leeftijd van 30-50 jaar en Oerolgangers die tijdens de najaarstour voor een tweede en soms derde keer kwamen kijken, nu met meegebrachte (klein)kinderen.

Ook mensen met een gedeelde geschiedenis bezochten PIANOSTEMMEN, al dan niet met hun (klein)kinderen. Opvallend was dat er ook veel mensen van buiten de speelsteden kwamen, de reisbereidheid was hoog. Op de locaties werd er door de acteurs met het publiek rondom de instrumenten steeds ± 20 minuten nagepraat over voorstelling en thematiek.

Marketing en publiciteit

Aanvankelijk zou TgGG de samenwerking voortzetten met Wilchild Agency, maar dit is niet meer gelukt door de gevolgen van corona. De publiciteit werd georganiseerd door Nicole Bettonviel en bestond uit een afgewogen mix van online en offline middelen en acties. Posters, flyers, e-flyers, banners, driehoeksborden, nieuwsbrieven, videotrailer en -teaser en -beelden van achter de schermen. En ook een gerichte social-media campagne op Facebook en Instagram met online advertenties. Op elke locatie werd nauw samengewerkt met de theaterpartners om het publiek te bereiken. Zo vulden verschillende publiciteitskanalen elkaar naadloos aan. De samenwerking met Bureau Bettonviel is heel prettig en positief verlopen.

Website

De website www.pianostemmendevoorstelling.nl fungeerde afgelopen tournee als basisplatform. De site trok in de speelperiode gemiddeld 39.000 bezoekers en ontving 1.680 nieuwsbrief aanmeldingen.

In de media

TgGG kreeg mooie recensies en er verschenen diverse vooraankondigingen in de krant. Zo werd er

geschreven over de voorstelling in BN de Stem, De Stentor, De Volkskrant, het Parool, het NRC, Trouw en de Theaterkrant. Klemens Patijn was te gast bij het radioprogramma Volgsport NPO5 en Breda Nu.

Documentaire over de thuiszoekers omroep MAX

PIANOSTEMMEN is gefilmd voor de omroep MAX documentaire 'De thuiszoekers' van regisseur Piet de Blauw over overlevenden van concentratiekampen die terugkeerden. Er zijn scènes van PIANOSTEMMEN gefilmd, naast ervaringsdeskundigen en hun zoektocht naar familiebezit. De documentaire wordt in februari 2024 door omroep MAX uitgezonden. De omroep is voornemens om de makers van PIANOSTEMMEN en de film uit te nodigen bij het praatprogramma 'Tijd voor MAX'. Wat mooie promotie is voor de reprise-tournee in 2024.

Tot slot: Producteren tijdens de pandemie

De voorstelling is wegens corona en de lockdowns twee keer uitgesteld. Dit had verschillende gevolgen voor de productie en de kosten.

Hieronder beknopt een uiteenzetting:

- De productie werd 2 keer opnieuw gepland, daarvoor zijn meer uren en kosten gemaakt in de aanloop fase.
- Zo had de planningsverschuiving tot gevolg dat de beschikbaarheid van de beoogde castleden niet meer te verenigen was in de nieuwe productieplanning. Daarom moest TgGG op zoek naar een nieuwe cast. Er moesten 3 nieuwe spelers gevonden worden met een combinatie van talenten: acteren, pianospelen en zingen en waarvan de zangstem in combinatie (bas, bariton, tenor en sopraan) bij elkaar moesten passen. Geen eenvoudige opgave. Daarvoor werden meerdere audities gehouden.
- Ook moest de beoogde productieleider en de zakelijke leider wegens de nieuwe planning worden vervangen. Dit bracht extra werkzaamheden en uren met zich mee: een zoektocht naar vervangers en sollicitaties.
- PIANOSTEMMEN is opgezet als locatievoorstelling; spelen in oude loodsen / fabrieken. Daarvoor werd gezocht naar leegstaand vastgoed. In de pre-productiefase werd een aantal mooie speelplekken gevonden. Als gevolg van de planningsverschuiving door corona, was TgGG een aantal keer genoodzaakt op zoek te gaan naar andere locaties omdat eerder gevonden locaties niet meer beschikbaar waren. Wederom meerwerk: locaties zoeken en bezoeken, onderhandelingen, productieoverleg, prijsafspraken, een aantal locaties bleek niet vergund. Dus extra werk door het aanvragen van een gemeentevergunning etc.
- Een overmachtsituatie vlak voor vertrek naar Oerol: te weten acute ernstige gezondheidsproblemen bij de hoofdrolspeler. Dit zorgde ervoor dat er last-minute een vervanger moest worden gevonden. Ook dit leverde meerwerk op, een casting en dubbele repetitiekosten voor het inwerken van een nieuwe speler.
- Door de hele planningswijziging, was er ook een lichtpuntje en werd het mogelijk om op Oerol te spelen. De première daar laten plaatsvinden had allerlei voordelen. Maar spelen op dit festival was oorspronkelijk niet begroot. Spelen op Terschelling en het overzetten en onderbrengen van cast en crew in vakantiehuisjes is kostbaar en heeft bijgedragen aan de hogere productiekosten: bijvoorbeeld de hoge kosten voor het transport: het overzetten van de vrachtwagen met decor en de productievoertuigen.
- De loods op Terschelling waarin we zouden spelen was niet op tijd klaar door de coronacrisis. Daardoor moest PIANOSTEMMEN buiten spelen in een bos. Met 16 piano's en vleugels had dit nogal wat haken en ogen waarvoor oplossingen moesten worden gevonden, indien het weer tegen zou zitten, wat heeft geleid tot meerkosten.

- De kosten van spelen op locatie(s) zijn hoger uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Wegens het aanbrengen van diverse locatievoorzieningen die noodzakelijk waren om te kunnen produceren, spelen en om het publiek (veilig) te kunnen ontvangen. Zo heeft TgGG voor bijv. Breda, Deventer en Amsterdam tribunes moeten inhuren. Aanvankelijk was bedacht dat het publiek op pianokrukken zou zitten, deze waren wegens de crisis niet binnen het budget te verkrijgen of in het tijdsbestek te leveren.
- Ook de inflatie en hoge brandstofkosten zijn debet aan de hogere productiekosten. Er werd in de productieopzet begroot met bedragen geldend voor 2020/2021.
- Zo werden er ook meerkosten gemaakt om de locaties te verwarmen.
- Alle verschuivingen en hobbels werden opgevangen door productie- en zakelijke leider, maar vooral werden er veel meeruren gemaakt door de kartrekker en voorman van TgGG, Klemens Patijn die als initiator eindverantwoordelijk was voor het hele project van begin tot het eind.

Over de inkomsten

- Aanvankelijk is in de begroting gerekend met 40 voorstellingen x 120 bezoekers = 4.800 bezoekers met een zaalbezetting van 85%. Het gezelschap zou rekening houdend met corona op locatie spelen met de 1,5 metermaatregel voor maximaal 120 personen per voorstelling. Toen de maatregelen losgelaten werden, bleken de gevonden locaties een capaciteit van 150 personen aan te kunnen. PIANOSTEMMEN was een groot succes en kende een gemiddelde zaalbezetting van 96% over het hele tournee. In totaal is de voorstelling door 6.893 personen bezocht. De entreprijs in Breda, Deventer en Amsterdam was € 25,- Door de planningsverschuivingen en wegens de beschikbaarheid van de locaties en de castleden heeft de voorstelling 39 keer kunnen spelen i.p.v. de verwachte 40 keer. Desondanks heeft TgGG meer publiek weten te bereiken.
- Om op Oerol de extra productiekosten te dekken, werd er gespeeld met een publiekscapaciteit van 220 personen per voorstelling. De voorstelling had veel succes, was steeds uitverkocht. De entreprijs op het festival was € 16,50. Met Oerol was een garantiebedrag afgesproken. Op Oerol speelde TgGG in 9 dagen 18 keer de voorstelling en 1 openbare doorloop.
- Overige inkomsten: totaalbedrag € 3.374,- TgGG heeft nog 3 korte voorpresentaties gegeven van PIANOSTEMMEN bij Theater na de Dam, Schouwburg Deventer en Korthals Stuurman waarvoor een vergoeding werd betaald. TgGG ontving ook inkomsten via een stimuleringsbijdrage van de gemeente Breda, voor het bespelen van leegstaand vastgoed. En ene kleine bedrage voor de deelname aan de *'Maand van de Geschiedenis'* en enkele publieksdonaties via de website van TgGG. Deze inkomsten waren vooraf niet meegenomen in het dekkingsplan.
- Om te zorgen dat de doelstellingen konden worden behaald en de voorstelling in de roerige en onzekere tijden kon worden gerealiseerd, werd het budget kritisch bewaakt. Dankzij de mogelijkheid om op Oerol te spelen kon PIANOSTEMMEN meerdaags 2 keer op een dag spelen. Zo werden 39 reguliere voorstellingen in 29 dagen gespeeld, i.p.v. de vooraf geplande 40 dagen. Met deze kostenbesparing konden de meerkosten worden opgevangen.
- N.B. Ten behoeve van honorering hanteert TgGG de CAO Theater/dans.

Activiteiten- en Jaarverslag 2021

Inleiding op de verslagen 2021

In het jaar 2021 bestonden de werkzaamheden van Stichting Tg Goed Gezelschap (TgGG) voornamelijk uit de opzet, ontwikkeling en pré-productie van PIANOSTEMMEN. Een muziektheatervoorstelling op verschillende speellocaties.

De werkzaamheden vonden plaats in onzekere tijden en omstandigheden als gevolg van de pandemie.

TgGG produceert voorstellingen met project subsidies en wordt niet structureel ondersteund.

Activiteiten- en Jaarverslag 2021

- Fondsenwerven t.b.v. de productie PIANOSTEMMEN.
- Crowdfundingsactie opzetten en lanceren. Met platform Voor de Kunst heeft TgGG een crowdfundingactie gelanceerd. Daarvoor Daartoe is een korte video wervingscampagne opgenomen. Deze is via diverse kanalen en platformen gedeeld. De Campagne was een succes en het streef bedrag is gehaald.
- Herzien van de planning en productieopzet (meermaals) wijzigen door overheidsmaatregelen door coronacrisis.
- Zoeken en vastleggen van nieuwe speellocaties. Wegens de gevolgen van de Corona pandemie, heeft de planning van de productie PIANOSTEMMEN meermaals uitgesteld. Dit heeft o.a. geleid tot het vinden en vastleggen van nieuwe speellocaties in Breda, Deventer, Amsterdam en Oerol.
- Werven van nieuwe medewerkers. De gevolgen van de pandemie hadden ook uitwerking op de beschikbaarheid van medewerkers en castleden. Zo was de agenda van Brigitte de Goeij (zakelijk leider) niet meer te verenigen met de nieuwe planning van de productie. Corinne van Lelieveld is vervolgens de nieuwe zakelijk leider geworden. Van Lelieveld past perfect in het team en heeft de werkzaamheden van De Goeij glansrijk overgenomen. De beoogde productie leider Eva Hermus, is wegens dezelfde reden vervangen. Zij is opgevolgd door Irmgard Nieuwenhuis die de hele verder productie succesvol heeft weggezet.
Ook heeft het gezelschap heeft nieuwe audities moeten houden om drie nieuwe spelers te vinden. Dit is uiteindelijk gelukt.
- Hernemen van de voorstelling RAPHAEL. In 2021 heeft TgGG de voorstelling RAPHAEL een aantal keer gespeeld in tuinen, met de 1,5 m afstandsregel volgens de Corona voorschriften.